

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 15 lutego 2013 r.

DOLiS/DEC-157/13

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 ze zm.), art. 12 pkt 2, art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Państwa B. i Z. W. na udostępnienie ich danych osobowych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w C. w skierowanej do Sądu Rejonowego w R. sygnalizacji z dnia [...] lutego 2012 r.,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Państwa B. i Z. W., zwanych dalej także Skarżącymi, na udostępnienie ich danych osobowych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w C., zwany dalej OPS, w skierowanej do Sądu Rejonowego w R. sygnalizacji z dnia [...] lutego 2012 r. Skarżący w treści skargi wskazali, iż w związku z przejściowymi trudnościami, z którymi borykała się posiadająca małoletnie dziecko rodzina ich syna, zwrócili się do OPS o „informacje o potencjalnych możliwościach skorzystania z szeroko rozumianej pomocy rodzinie”. Jak podkreślili przy tym Państwo B. i Z. W., cyt.: „prosililiśmy o anonimowość, ponieważ zdawaliśmy sobie sprawę, że ujawnienie naszych danych oraz prowadzonych rozmów spowoduje przykre dla nas, ale w szczególności dla dziecka konsekwencje i w efekcie jeszcze bardziej zaostrzy powstały już konflikt między nami a synem i synową”. Niemniej jednak, jak podkreślili Skarżący, prośba ich nie została uwzględniona i ich dane osobowe zostały przez OPS zamieszczone w skierowanej do Sądu Rejonowego w R. sygnalizacji z dnia [...] lutego 2012 r., z której treści wynika, iż informowali oni tą instytucję o niepokojącej sytuacji w rodzinie małoletniego wnuka. Wobec powyższego Skarżący wnieśli o zbadania legalności powyższego procesu przetwarzania ich danych osobowych przez OPS wskazując,

iż w ich ocenie cyt.: „została naruszona ustawa o ochronie danych osobowych, ponieważ podano nasze imiona i nazwiska w połączeniu z informacjami na temat naszych działań jak również naruszone zostały nasze dobra osobiste”.

W toku postępowania administracyjnego przeprowadzonego w niniejszej sprawie, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujące okoliczności faktyczne.

1. W styczniu 2012 r. OPS pozyskał anonimową informację, iż wnukowi Skarżących – małoletniemu O. W. dzieje się krzywda w jego środowisku rodzinnym. W związku z pozyskaniem przedmiotowych informacji, pracownik socjalny OPS niezwłocznie podjął czynności w ramach pracy socjalnej, udając się do rodziny małoletniego oraz szkoły, do której uczęszcza.
2. W ramach przedmiotowych czynności w dniu [...] stycznia 2012 r. pracownik socjalny udał się z wizytą do domu rodzinnego małoletniego O. W. w S., podczas której informacje o Skarżących przekazała mu ich synowa – Pani B. W.
3. W wyniku podjętych ustaleń, w dniu [...] lutego 2012 r. OPS skierował do Sądu Rejonowego w R. Wydziału IV Rodzinnego i Nieletnich sygnalizację prawną z prośbą o podjęcie przez ten organ działań mających na celu ochronę dobra małoletniego. W treści przedmiotowego wystąpienia wskazano, iż cyt.: „rodzicom pana R. – B. i Z. W., którzy mieszkają w R. nie podoba się sytuacja w rodzinie syna. Martwią się o wnuka, który jak uważają jest świadkiem libacji alkoholowych i kłótni rodziców z dziadkami. Pani B. W. telefonuje do różnych instytucji skarżąc się na sytuację w rodzinie syna, zaznacza jednak, że nie chce żadnych interwencji w tej sprawie” (kopia przedmiotowego pisma znajduje się w aktach sprawy).
4. W wyjaśnieniach złożonych w toku niniejszego postępowania Dyrektor OPS wskazała, iż podstawę prawną wystąpienia przez OPS do Sądu Rejonowego w R. o interwencję w sprawie małoletniego O. W. stanowi art. 572 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.), zwanej dalej także Kpc. Przedmiotowy przepis, w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwanej dalej także ustawą, czyni zatem, w ocenie tego podmiotu, proces przetwarzania danych osobowych Skarżących legalnym. Jak podkreślił OPS w treści przedmiotowych wyjaśnień, cyt.: „w oparciu o te przepisy organ pomocy społecznej kieruje sygnalizację do sądów rejonowych wówczas, gdy wejdzie w posiadanie informacji uzasadniających podjęcie przez Sąd działań mających na celu ochronę dobra małoletniego. W takim też celu nastąpiło przetwarzanie danych obejmujące wyłącznie imiona i nazwisko skarżących. Przekazanie tych danych sądowi w sygnalizacji prawnej nastąpiło drogą korespondencyjną w zamkniętej kopercie listem poleconym, z zachowaniem wszelkich gwarancji poufności. Dane te są przetwarzane w zbiorze noszącym nazwę «E» zarejestrowanym w GIODO”.

Po zapoznaniu się z całością materiału zgromadzonego w sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Udostępnienie danych osobowych, jako jeden ze sposobów ich przetwarzania, może być uznane za zgodne z prawem jedynie wówczas, gdy administrator danych wykaże spełnienie co najmniej jednej z materialnych przesłanek przetwarzania danych osobowych, określonych w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy o ochronie danych osobowych. Zgodnie z powołanym przepisem ustawy, przetwarzanie danych

jest dopuszczalne m.in. wtedy, gdy: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), bądź gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2). Każda z przesłanek przetwarzania danych osobowych ustanowionych w art. 23 ust. 1 ustawy ma charakter autonomiczny i niezależny, a zatem przesłanki te co do zasady są równoprawne. Dlatego też spełnienie co najmniej jednej z nich stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych. Jednocześnie zgoda osoby, której dane dotyczą jest jednym z możliwych, ale nie jedynym warunkiem legalizującym proces przetwarzania danych osobowych.

Analiza stanu faktycznego ustalonego w niniejszej sprawie jednoznacznie każe stwierdzić, że przesłankę legalizującą przetwarzanie danych osobowych Skarżących przez OPS stanowi art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy. Zgodnie bowiem z konstytucyjnie uregulowaną zasadą legalizmu, organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Ramy dla aktywności OPS określają nie tylko przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182), ale również szczególne uregulowania dotyczące spraw rodzinnych i opiekuńczych zawarte w odrębnych aktach prawnych, np. Kodeksie postępowania cywilnego.

Jak wynika z poczynionych w toku przedmiotowego postępowania ustaleń, przeprowadzenie przez OPS czynności mających na celu zbadanie sytuacji małoletniego O. W. wobec pozyskania informacji, iż w jego środowisku rodzinnym dzieje mu się krzywda, wynikało z konieczności realizacji obowiązków nałożonych na ten podmiot przepisami ustawy o pomocy społecznej. Stosownie bowiem do treści art. 15 pkt 2 tego aktu prawnego pomoc społeczna polega w szczególności na pracy socjalnej, która zgodnie z art. 6 pkt 12 ww. ustawy obejmuje działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Zgodnie zaś z treścią art. 572 Kpc każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy (§ 1). Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi (§ 2).

Powyższy przepis stanowił zatem podstawę prawną skierowania przez OPS do Sądu Rejonowego w R. Wydziału IV Rodzinnego i Nieletnich sygnalizacji z prośbą o podjęcie przez ten organ działań mających na celu ochronę dobra małoletniego. Nie ulega przy tym wątpliwości, iż wystąpienie to, jak wskazuje treść art. 572 § 1 Kpc, stanowi w istocie wniosek o wszczęcie przez sąd określonego postępowania z urzędu, a więc powinno być należycie uzasadnione. Podkreślić zatem należy, iż skoro wystąpienie przez OPS z pismem z dnia [...] lutego 2012 r. poprzedzone zostało dokładnym wyjaśnieniem okoliczności sprawy poprzez przeprowadzenie wywiadu w środowisku małoletniego na okoliczność jego sytuacji rodzinnej, w toku którego pozyskano również informacje dotyczące Skarżących, a odnoszące się przede wszystkim do ich oceny sytuacji wnuka, to dane te musiały zostać udostępnione w uzasadnieniu wystosowanego do sądu wniosku. W ocenie organu do spraw ochrony danych osobowych znamienne w niniejszej sprawie jest również okoliczność, iż przetwarzanie przez OPS danych osobowych Skarżących w zakwestionowany przez niech w skardze

sposób miało na celu ochronę dobra małoletniego stanowiącego niewątpliwie wyższą wartość aniżeli potrzeba utrzymania przez Skarżących poprawnych stosunków z synem i synową.

Reasumując, przetwarzanie danych osobowych Skarżących przez OPS na potrzeby skierowania do Sądu Rejonowego w R. Wydziału IV Rodzinnego i Nieletnich sygnalizacji z prośbą o podjęcie przez ten organ działań mających na celu ochronę dobra małoletniego, znajduje podstawy w przytoczonych wyżej powszechnie obowiązujących przepisach prawa.

Jednocześnie, wobec wskazania przez Skarżących, że kwestionowane przez nich działanie OPS naruszyło ich dobra osobiste, wskazać należy, iż regulacją na gruncie, której mogą oni poszukiwać ochrony prawnej oraz dochodzić swych roszczeń z tytułu naruszenia ich dóbr osobistych są przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.). Stosownie bowiem do treści art. 23 ustawy Kodeks cywilny niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach, dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego. Przepis art. 24 ustawy Kodeks cywilny gwarantuje zaś osobie, której dobro osobiste zostało zagrożone, uprawnienie do wystąpienia z żądaniem zaniechania działania naruszającego dobro osobiste, a w razie już dokonanego naruszenia żądania, ażeby osoba która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Jednocześnie w myśl art. 448 Kodeksu cywilnego w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Natomiast art. 17 Kpc, wskazuje na właściwość sądów okręgowych w rozstrzyganiu spraw tego rodzaju.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.